

Doğalgaz Hatlarının Zarara Uğratılması sonucunda Zararın İlgili Kişilerden veya Sigorta Şirketinden Karşılınmasının Vergi Kanunları Açısından Değerlendirilmesi.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.06.17.01-130[1-2015-15]-117891
Tarih	16.03.2018

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri KDV ve Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü)

Sayı : 84974990-130[1-2015-15]-117891

16.03.2018

Konu : Doğalgaz Hatlarının Zarara Uğratılması sonucunda Zararın İlgili Kişilerden veya Sigorta Şirketinden Karşılınmasının Vergi Kanunları Açısından Değerlendirilmesi.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; doğalgaz dağıtım faaliyeti ile iştigal eden şirketinizin yer altı ve yer üstündeki doğalgaz dağıtım hatlarının çeşitli kurum ve kişiler tarafından hasara uğratıldığı, bu hasarların şirketiniz tarafından tamir edildiği, tamir edilen bu hatlara zarar verenlerin tespiti halinde ilgililere fatura düzenlendiği, aynı zamanda sigortalı olan söz konusu dağıtım hatlarının fatura bedellerinin ilgililerden tahsil edilememesi durumunda zararın poliçedeki muafiyet harici kısmının sigorta tarafından tazmin edildiği ve sigorta şirketine de karşılanan hasar bedeli için fatura düzenlendiği belirtilerek, söz konusu işlemin vergi kanunları karşısındaki durumuna ilişkin Başkanlığımız görüşü talep

edilmektedir.

Kurumlar Vergisi Kanunu Yönünden Değerlendirme:

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun "Safi kurum kazancı" başlıklı 6 ncı maddesinde; kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 38 inci maddesinde ise bilanço esasına göre ticari kazancın, teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet fark olduğu; bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce işletmeye ilave olunan değerlerin bu farktan indirileceği, işletmeden çekilen değerlerin ise farka ilave olunacağı; ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulacağı hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1401 inci maddesinde, sigorta sözleşmesi, sigortacının bir prim karşılığında, kişinin para ile ölçülebilir bir menfaatini zarara uğratan tehlikenin, rizikonun, meydana gelmesi hâlinde bunu tazmin etmeyi ya da bir veya birkaç kişinin hayat süreleri sebebiyle ya da hayatlarında gerçekleşen bazı olaylar dolayısıyla bir para ödemeyi veya diğer edimlerde bulunmayı taahhüt ettiği sözleşme olarak tanımlandığı; 1409 uncu maddesinin birinci fıkrasında ise sigortacı, sözleşmede öngörülen rizikonun gerçekleşmesinden doğan zarardan veya bedelden sorumlu olduğu belirtilmiştir.

Özelge talep formu ve eklerinin incelenmesinden; sigorta şirketleri ile akdedilen poliçede üçüncü şahısların (özel ve tüzel kişilerin) çeşitli sebeplerle ... Doğalgaz Dağıtım A.Ş.'nin poliçede detaylı olarak verilen yer altı ve yer üstü mal varlıklarına vereceği zararlar ile poliçede isim isim sayılan ve sayılmayan ... Doğalgaz Dağıtım A.Ş.'ye ait ve/veya sorumluluğunda bulunan her türlü muhteviyat, makine, tesisat ve sistemlerin teminat kapsamında olduğu, üçüncü şahıslar tarafından verilen hasarlara ilişkin sigorta şirketince muafiyet harici kalan tutarların fatura karşılığı ödendiği anlaşılmıştır.

Buna göre, yer altı ve yer üstünde bulunan ve şirketinizce sigorta ettirilen doğalgaz hatlarına verilen hasarların tamiri nedeniyle katlandığınız masrafların gider olarak; bu masrafların hasar veren kurum, kuruluş ve kişilerden ve/veya sigorta şirketlerinden tazmin edilmesi durumunda ise tazmin edilen tutarların gelir olarak kurum kazancınızın tespitinde dikkate alınması mümkün bulunmaktadır.

Vergi Usul Kanunu Yönünden Değerlendirme:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 227 nci maddesinde, "Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir.",

- 229 uncu maddesinde, "Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.",

- 231 inci maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinde, "Fatura, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenir. Bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır."

- 232 nci maddesinde, "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:

1. Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;
2. Serbest meslek erbabına;
3. Kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara;
4. Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;
5. Vergiden muaf esnafa;

sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.

Yukarıdakiler dışında kalanların, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tespit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin (2017 yılı için) 900 TL'yi geçmesi veya bedeli (2017 yılı için) 900 TL'den az olsa dahi istemleri halinde emtiayı satanın veya işi yapanın fatura vermesi mecburidir."

hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen hükümlere göre, şirketiniz tarafından sigorta ettirilen yer altı ve yer üstünde bulunan doğalgaz hatlarına çeşitli kurum, kuruluş veya kişiler tarafından verilen hasarın tamiri nedeniyle katlandığınız giderlerin, bu hasara neden olan gerçek ve tüzel kişiler ya da sigorta şirketlerinden tazmin edilmesi karşılığında, tahsil edilen tazminat tutarları için ilgililer adına fatura düzenlemeniz gerekmektedir.

Katma Değer Vergisi Kanunu Yönünden Değerlendirme :

Katma Değer Vergisi Kanununun 1/1 inci maddesinde; ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetlerin katma değer vergisine tabi olduğu, 4 üncü maddesinde; hizmetin bir şeyi yapmak, işlemek, meydana getirmek, imal etmek, onarmak, temizlemek, muhafaza etmek, hazırlamak, değerlendirmek, kiralamak, bir şeyi yapmamayı taahhüt etmek gibi şekillerde gerçekleşeceği, 10/a maddesinde; mal teslimi veya hizmetin yapılması anında vergiyi doğuran olayın meydana geleceği, 10/b maddesinde ise; malın tesliminden veya hizmetin yapılmasından önce fatura veya benzeri belgeler verilmesi hallerinde, bu belgelerde gösterilen miktarla sınırlı olmak üzere fatura veya benzeri belgelerin düzenlenmesi ile vergiyi doğuran olayın meydana geleceği hüküm altına

alınmıştır.

Ayrıca 60 Sayılı KDV Sirkülerinin (1.2.1) bölümünde;

"Bir teslim veya hizmetin karşılığını teşkil etmeyen veya buna bağlı olarak ortaya çıkmayan sigorta tazminatları KDV'nin konusuna girmemektedir. Bu durumda, sigortalının hasar gören eşya için sigorta şirketinden aldığı tazminat için KDV hesaplanması söz konusu olmayacaktır.

Ancak, sigortalı mükellefin hasar gören eşyayı tamir ettirerek, adına düzenlenen faturaları ibraz etmek suretiyle tamir bedelini sigorta şirketinden tahsil ettiği durumda, sigortalının, sigorta şirketi adına yaptığı ve KDV'ye tabi olan masrafların aynen sigorta şirketine yansıtılması için fatura düzenlenmesi ve KDV hesaplanması gerekmektedir."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre; şirketinizin dağıtım hatlarına verilen hasarlar sonucu oluşan tamir masraflarının, hasara neden olan gerçek ve tüzel kişilerden tahsilini sağlamak amacıyla, ilgili kişiler adına düzenlenecek faturalarda genel oranda (%18) KDV hesaplanması gerekmektedir.

Öte yandan; bir teslim veya hizmetin karşılığını teşkil etmeyen veya buna bağlı olarak ortaya çıkmayan sigorta tazminatları KDV'nin konusuna girmemektedir. Bu durumda, sigortalı olan şirketinizin söz konusu hasarlara ilişkin sigorta şirketinden aldığı tazminatla ilgili KDV hesaplanmasına gerek bulunmamaktadır.

Ancak hasar gören dağıtım hatlarının tamir ettirilmesi halinde; şirketiniz adına düzenlenen faturaları ibraz etmek suretiyle tamir bedelini sigorta şirketinden tahsil ettiğiniz durumda, KDV'ye tabi olan tamir masraflarının aynen sigorta şirketine yansıtılması için fatura düzenlenmesi ve KDV

hesaplanması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026